

สรุป

คำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๐๔/๒๕๖๔	นาย อ.	โจทก์
	ธนาकर ย.	ผู้คัดค้านที่ ๑
	พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด	ผู้คัดค้านที่ ๒
	บริษัท ก.	จำเลย

เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ชั้นบังคับคดี)

มาตรการทางแพ่งในการยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ไม่ใช่เป็นการดำเนินคดีแพ่งทั่วไป แม้มาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการบัญญัติให้การดำเนินการที่เกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินในหมวด ๖ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม แต่ก็ต้องเป็นกรณีที่ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ไม่ได้มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และสามารถนำมาปรับใช้ได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการแห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ เมื่อปรากฏว่า พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๕๕ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองชั่วคราวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งเป็นการดำเนินคดีแพ่งทั่วไปมาปรับใช้กับการคุ้มครองชั่วคราวในคดีฟอกเงินตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้มีหนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องบัญชีเงินฝากของจำเลยไปยังผู้คัดค้านที่ ๑ โดยห้ามมิให้จ่ายเงินตามสิทธิเรียกร้องให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้ส่งเงินไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งขณะนั้นศาลชั้นต้นมีคำสั่งอายัดทรัพย์สินของจำเลยรวมถึงเงินฝากในบัญชีของจำเลยไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นตามคำร้องคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๒๐/๒๕๕๕ อันเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว และคำสั่งดังกล่าวจะมีผลบังคับอยู่ตราบดีที่ศาลในคดีฟอกเงินยังไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงไม่ต้องส่งเงินตามสิทธิเรียกร้องให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ทรัพย์สินซึ่งรวมสิทธิเรียกร้องเป็นเงินในบัญชีเงินฝากของจำเลยตกเป็นของแผ่นดิน ดังนั้น นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินเป็นต้นไป จึงไม่อาจยึดเพื่อการบังคับคดีไม่ว่าด้วยเหตุใดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๗ หากโจทก์เห็นว่าตนเป็นผู้มีสิทธิในเงินตามบัญชีเงินฝากของจำเลย ต้องไปดำเนินการในคดีฟอกเงินดังกล่าวตามมาตรา ๕๓ แห่งพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการเป็นการเฉพาะ โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในหนังสือสามัญ ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีในคดีนี้เพื่อให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีฟอกเงินดังกล่าวได้

กองกฎหมาย
LEGAL AFFAIRS BUREAU

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ กับให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ จำเลยทราบบ้างแล้วไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ศาลชั้นต้นตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

โจทก์ยื่นคำร้องว่า โจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดสิทธิเรียกร้องเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๑ สาขาเซ็นทรัล พระราม ๙ เลขที่บัญชี ๘๒๕๑๖xxxx แต่ผู้คัดค้านที่ ๑ ไม่นำส่งเงินตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นการไม่ชอบ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านที่ ๑ ส่งเงินที่อายัดตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์

ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้ตกเป็นพับ

โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยแล้ว ข้อเท็จจริงในชั้นฎีการับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการธุรกรรมได้มีคำสั่งอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวและระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐหลายรายการไว้ชั่วคราว และมีหนังสือแจ้งมติและคำสั่งให้กรรมการผู้จัดการธนาคารผู้คัดค้านที่ ๑ พิจารณาดำเนินการ ต่อมาพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้อายัดทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมได้มีคำสั่งอายัดไว้ชั่วคราว และเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ศาลแพ่งได้มีคำสั่งในคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๒๐/๒๕๕๙ ให้อายัดทรัพย์สิน ๑,๓๖๒ รายการ ของนายอภิชาติ กับพวก รวมทั้งเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๑ หมายเลขบัญชี ๘๒๕๑๖xxxx ไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โจทก์ฟ้องบริษัทจำเลยต่อศาลชั้นต้น อ้างว่าจำเลยผิดสัญญาจะซื้อจะขาย ขอให้ศาลชั้นต้นบังคับจำเลยคืนเงินให้โจทก์ ๑๗๔,๓๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ตามฟ้อง ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ต่อมาวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งอายัดเงินฝากของจำเลยไปยังผู้คัดค้านที่ ๑ แต่ผู้คัดค้านที่ ๑ ปฏิเสธ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ อ้างว่าบัญชีดังกล่าวถูกอายัดโดยคำสั่งของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ไม่อาจอายัดซ้ำได้ ต่อมาวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ศาลแพ่งมีคำสั่งในคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๒๐/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ พ.๑๐/๒๕๖๒ ให้ทรัพย์สินหลายรายการ รวมทั้งเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๑ สาขาเซ็นทรัล พระราม ๙ เลขที่บัญชี ๘๒๕๑๖xxxx

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ต้องส่งเงินในบัญชีเงินฝากของจำเลยตามหนังสือแจ้งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนี้หรือไม่ โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ขออายัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยในระหว่างที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวและยังไม่มีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เงินฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยที่โจทก์ขออายัดเป็นการใช้สิทธิติดตามเรียกเอาคืนไม่ใช่เงินที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตรับจำนำข้าวในคดีฟอกเงิน และจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็น

เกี่ยวกับการทุจริตรับจำนำข้าว มาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม พนักงานอัยการยื่นขอคุ้มครองชั่วคราวตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งไม่ใช้การบังคับตามคำพิพากษา โจทก์ขออายัดเงินในบัญชีเงินฝากดังกล่าวจึงไม่ใช้การอายัดหรืออายัดซ้ำ และโจทก์อายัดก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ให้ทรัพย์ดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และคำสั่งดังกล่าวอยู่ระหว่างอุทธรณ์คำพิพากษา ยังไม่อาจรับฟังได้ว่าเงินฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินแล้ว

เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นมาตรการทางกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และเป็น มาตรการทางแพ่งในการยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แต่ไม่ใช่เป็นการดำเนินคดีแพ่งทั่วไป แม้มาตรา ๕๙ มีการบัญญัติให้ การดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินในหมวด ๖ แห่ง พระราชบัญญัติดังกล่าว ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม แต่ก็ต้องเป็นกรณีที่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และสามารถ นำมาปรับใช้ได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อปรากฏว่ามาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติ บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองชั่วคราวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติตามกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งเป็นการดำเนินคดีแพ่งทั่วไปมาปรับใช้กับการคุ้มครองชั่วคราวในคดีฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ ดังนี้ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้มี หนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องบัญชีเงินฝากธนาคารผู้คัดค้านที่ ๑ สาขาเซ็นทรัล พระราม ๙ เลขที่บัญชี ๘๒๕๑๖xxxx ของจำเลยไปยังผู้คัดค้านที่ ๑ โดยห้ามมิให้จ่ายเงินตามสิทธิเรียกร้องให้แก่ลูกหนี้ตาม คำพิพากษาแต่ให้ส่งเงินไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งขณะนั้นศาลชั้นต้นมีคำสั่งอายัดทรัพย์สินของจำเลย รวมถึงเงินฝากในบัญชีของจำเลยไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นตามคำร้อง คดีหมายเลขดำที่ พ.๒๒๐/๒๕๕๙ ไว้ก่อนแล้ว อันเป็นคำสั่งที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย หรือยกย้ายไปเสียซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด อันเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และคำสั่งดังกล่าวจะมีผลบังคับอยู่ตราบใดที่ศาลในคดีฟอกเงินยังไม่มี คำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงไม่ต้องส่งเงินตามสิทธิเรียกร้องให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี นอกจากนี้ ปรากฏต่อมาว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ.๒๒๐/๒๕๕๙ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ พ.๒๐/๒๕๖๒ ให้ทรัพย์สินซึ่งรวมสิทธิเรียกร้องเป็นเงินในบัญชีเงินฝากของจำเลยตกเป็นของแผ่นดิน ดังนั้น นับแต่วันที่ศาลชั้นต้น มีคำสั่งให้ทรัพย์สินซึ่งรวมสิทธิเรียกร้องเป็นเงินในบัญชีเงินฝากของจำเลยลูกหนี้ตามคำพิพากษาดตกเป็น ของแผ่นดินเป็นต้นไป ไม่อาจยึดเพื่อการบังคับคดีไม่ว่าด้วยเหตุใดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๗ แต่หากโจทก์เห็นว่าตนเป็นผู้มีสิทธิในเงินตามบัญชีเงินฝากของจำเลย เช่น เป็นเจ้าของ ผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ โจทก์ก็ต้องไปดำเนินการในคดีฟอกเงินดังกล่าวตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการ เป็นการเฉพาะแล้ว โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในนี้สามัญ ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีในคดีนี้เพื่อให้ มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีฟอกเงินดังกล่าวได้ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืน

กองกฎหมาย

LEGAL AFFAIRS BUREAU

ตามคำสั่งศาลชั้นต้นว่า โจทก์ไม่มีสิทธิขอให้ศาลสั่งให้ผู้คัดค้านที่ ๑ ส่งเงินในบัญชีเงินฝากของจำเลยให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและให้ยกคำร้องของโจทก์มานั้น ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ